

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-17768

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 3

Gorica - 16. februarja 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

NAROBE SVET

Kardinal Mindszenty v dosmrtni ječi

Ko sem zadnjič ogledoval lepo slikanico Levstikovih otroških pesmi »Najdihojca«, sem se ustavil ob poglavju »Narobe svet« ter se zamislil. Ali ni vprav danes narobe svet? Proces v Budimpešti me o tem uverja. Tam so nepoštenjaki sodili poštenjaka, fašisti sodili antifašista, krivičniki pravičnega. Tako namreč poročajo: Predsednik ljudskega sodišča, ki je sodilo kardinala Mindszentya, dr. Vilmo Olti, je bivši član nacistične stranke med nemško okupacijo. Tudi takrat je bil predsednik sodišča. V kom. partijo se je vpisal leta 1945. Državni pravdnik dr. Martin Bodony je bil pod imenom Martin Schwitzer član vojaškega sodišča pod nacisti. Večina ostalih policijskih uradnikov je imela prste v nacističnih procesih. Edini pravi antinacista je sedel na zatožni klopi — kardinal Mindszenty, katerega so bili ob koncu vojne nacisti aretirali.

Potek razprave

V nekaterih rečeh ni težko biti danes prerok. Tako ni bilo težko prerokovati, kakšen konec čaka kardinala Mindszentya, odkar se je tako odločno postavil po robu komunističnemu razkristjanjevanju ogrskega naroda. Mnogi zgledi so vsakomur pokazali, da njegova pot bo v ječo in potem zaradi kakih že znanih obtožb v smrt ali vsaj v dolgoletno ječo. Napoved se je uresničila. Samo da kardinal niso usmrtili, ker komunisti so toliko prebrisani, da ne marajo mučencev; oni rabi-jo prisilne delavce. Zato so nadškofu in primasu Ogrske kardinalu Mindszentyu prisodili dosmrtno ječo, njegovim soobtožencem pa od 3 do 15 let ječe.

Razprava je šla »po liniji«. Kardinala so aretirali na praznik sv. Štefana zvečer. Nato se je začelo v zaporu izpraševanje, zunaj zapora pa pripravljane javnosti na njegov proces in obsodbo. V svet so vrgli senzacionalne trditve o neverjetnih odkritjih raznih obtežilnih dokumentov, ki so jih baje odkrili v kleti nadškofijske palače v Budimpešti, skrite v dveh velikih ceveh za torpede. Nato so vrgli v svet prve trditve o kardinalovih izpovedih v ječi. Sledila je objava »Rumene knjige«, v kateri so objavili v fotografskih posnetkih in v prepisih razne obtežilne dokumente, češ da pričajo o kardinalovem izdajalskem delovanju in drugih njegovih zločinih. Vse je izgledalo, da delajo propagando kakor za »zdravljenje kile brez operacije«, pripravljali pa so se, da izvedejo enega najsrmatnejših procesov, kar jih zgodovina pozna. Tako je po par tednih

zasliševanja prišlo do procesa, ki se je začel v majhni dvorani budimpeškega sodišča dne 3. februarja. Glavni obtoženec je bil kardinal sam, poleg njega pa še njegov tajnik msgr. Zakar, dva druga duhovnika in trije civilisti. Ves proces je trajal tri dni. V soboto 5. II. so zaključili svoje govore zagovorniki in državni tožilec, ki je zahteval za kardinala najtežjo kazen. Kakšna bo ta kazen? Svet se je spraševal: ali bo smrt? V torek 8. II. so obsodbo razglasili.

Obtožbe

Hitro so torej delali. Mudilo se jim je. V zapadnem svetu, če bi bil sploh mogoč kak tak proces, bi trajal par mesecev. Tam pa se vidi, da imajo več najnejših opravkov, kakor pa je izpraševanje in zasliševanje priči in iskanje dokazov o krivdi obtožencev, ki se vendar vse sami priznali, priznali še več, kot so od njih zahtevali. Čudno je to, a resnično. Dante pravi, da je v peklju med pogubljenimi videl nekaj podobnega. Tam so se duše rinile ob Karontovi barci, da bi jih čimprej prepeljali v pekel. »Kako to,« se je čudil Dante. »Vidiš,« mu razloži Virgil, »to je zato, ker jih k temu priganja božja pravica. Hitijo zato, da bi prej prišli v pekel«. Komunistična pravica mora imeti v sebi tudi nekaj podobnega, da obtoženci hitijo s samo-obtožbo, da bi prišli čimprej do obsodbe.

Obtožbe so bile v glavnem tri: 1. Da so vršili vohunstvo v prid ZDA. 2. Da so se udeležili monarhistične zarote, ki naj bi pripeljala na ogrski prestol prestolonaslednika Otona. 3. Da so protipostavno kupčevali s tujo valuto. Glavni krivec je bil kardinal. Na podlagi teh obtožb so bili obtoženci obsojeni. Zato ima goriška »Soča« prav, ko trdi, da »na procesu sploh ni bilo govora o veri ali kakih drugih občutkih katoličanov«. Toda mi bi »Sočo« vprašali, naj nam pove, kdaj je bil kdo obsojen pred civilnim sodiščem zaradi svoje vere kot take. Še v srednjem veku nikoli. Zaradi vere sodi sv. Oficij, ki je duhovno sodišče, državna sodišča so sodila in sodijo še vedno zaradi prestopkov zoper državne zakone. Križ pa je v tem, da so časi, ko kak državni režim smatra pripadnost k tej ali oni religiji, k temu ali onemu svetovnemu nazoru kot zločin zoper državo, zoper njeno varnost. Vsled tega čuti za potrebno, da pristaše takih nazorov preganja kot svoje sovražnike, to je kot sovražnike države, ali z drugimi besedami kot izdajalce in vohune. Naravno! Človeku, ki veruje, posebno še če

ima tako odločilno in vodilno mesto v Cerkvi kot prvi škof v kaki državi, nalaga vest določene dolžnosti, npr. obrambo krščanske vzgoje mladine, skrb za dobredelne ustanove in za verske svetinje itd. V totalitarni državi, ki verske zahteve in zahteve vesti svojih državljanov prezira, je nujno, da pride do spora, do stanja, ko mora svoboden in veren človek reči: »Boga je treba bolj poslušati kot ljudi«. Tedaj pa postane vohun in izdajalec. Kot takega ga je treba tudi soditi in obsoditi.

To »krivdo« v očeh komunističnega režima je zakrivil tudi kardinal Mindszenty, kakor je potrdil sv. oče v pismu ogrskim škofom z dne 2. febr. Takole piše: »Dobro poznamo zasluge tega izredno dobrega pastirja, poznamo trdnost in čistost njegove vere; poznamo njegovo apostolsko odločnost v obrambi nepokvarjenega katoliškega nauka in pravice vere. Če se je srčno in neustrašeno uprl, ko je videl, kako so svobodo Cerkve vedno bolj omejevali in krtili, posebno še če je to naredil, ko je videl, kako so v največjo škodo vernikov ovirali izvrševanje cerkvenega učiteljstva in duhovniške službe — to oboje se mora vršiti ne samo v cerkvah, temveč tudi v javnih nastopih ob verskih manifestacijah, v šolah — višjih in nižjih, — s tiskom, z romanji in v katoliških organizacijah — če je to delal, to gotovo mu ni v obtožbo in sramoto, temveč v največjo čast, ker je treba pripisovati njegovemu budnemu izvrševanju pastirske službe.«

To je bil »zločin« kardinala Mindszentya in zato je bil obsojen. Vse drugo so samo juridični izgovori zaradi sodišča, da se opere pred svetovno javnostjo.

Po obsodbi

Neki tukajšnji časopis je zapisal, da je odmev obsodbe kardinala Mindszentya v zapadnem svetu presejal vsako predvidevanje. Lahko rečemo, da se je v zgražanju združil ves svobodni svet. Zato se nam zdi prav grdo, da si je »Soča« upala zapisati trditve, da bi bil kardinal za svoja dejanja kaznovan v kateri koli državi. Ravno naval ogorčenja, ki ga je proces izzval povsod v vseh nekomunističnih časopisih, nam priča, da je bil tak proces mogoč samo v državi ljudske demokracije. Največji gnus nad procesom so pokazali Amerikanci. Tam je zunanji minister dejal, da je narod Združenih držav pretresla in prestrašila nevarnost, ki jo je Mindszentyjev proces nazorno pokazal vsem svobodnim narodom sve-

ta. V parlamentu pa so enoglasno odobrili predlog, naj Združene države protestirajo zaradi procesa in obsodbe kardinala Mindszentya, in msgr. Stepinca, če potrebno tudi pri Združenih narodih. Truman sam je dejal časnikarjem, da je ta proces »sramota«.

Podobno ogorčenje so pokazali na Angleškem vsi nekomunistični časopisi, parlament in ministri. Zunanji minister Bevin je vložil zaradi procesa posebno protestno noto pri ogrski vladi. Samo komunistične lutke odobravajo »budimpeštansko sramoto«, med njimi seveda »Soča«, in njen vredni bratec »Pr. dnevnik«. V Milaru pa so komunisti celo napadli neko skupino ljudi, po večini žensk, ki so po ulicah demonstrirale zoper proces v Budimpešti, ter se z njimi stegli. V rimskem senatu so social-komunistični senatorji zelo živahno protestirali, ko je notranji minister v govoru obsodil proces v Budimpešti.

Sv. stolica je ponovno opozorila, da so vsi udeleženci pri procesu zoper kardinala Mindszentya zapadli izobčenju, pridržanemu na poseben način sv. stolici; sv. oče pa je sklical posebno tajen konzistorij v ponedeljek 14. febr., na katerem bo gotovo s kardinali govoril o tem procesu.

Tudi Kominform se je baje te dni sestal v Pragi, da bi se pogovoril o položaju, ki je nastal po Mindszentyevem procesu.

T. V.

Razgled po svetu

Severnoatlantski pakt

V Washingtonu so pospešili razgovore za sklenitev severnoatlantskega obrambnega pakta, v katerega bi najprej prišle Britanija, Francija, Belgija, Nizozemska, Luksemburška, Kanada in Združene države. Po tem paktu bi bile države članice obvezane nuditi vojaško pomoč vsaki teh držav, če bi bila napadena. Težave, ki so zadnje čase nastale, so bolj tehničnega značaja. Ameriški senat namreč po postavi edini odloča o vstopu Združenih držav v vojno. Ta pravica senata bi bila prizadeta, če bi se Združene države zdaj z atlantskim paktom zavezale, da bi avtomatično stopile v vojno, če bi bila katera članica atlantske zveze napadena. Te težave pa bodo gotovo kmalu premagali. Atlantski pakt bo gotovo velik prispevek k miru, ker si bo vsaka država dobro premislila, preden bo napadla kako članico tega pakta in s tem skoro gotovo sprožila svetovno vojno.

Odklonilni sovjetski odgovor

Sovjetska vlada je odbila jugoslovanski protest, ker Jugoslavije niso sprejeli v tako imenovani vzhodnoevropski gospodarski svet, katerega so prejšnji mesec ustanovili v Moskvi. Kakor smo že pisali, je to neke vrste vzhodni Marshallov plan, ki so ga sklenile Sovjetska zveza, Bolgarija, Madžarska, Poljska, Romunija in Češkoslovaška. Jugoslavija se je pritožila, zakaj tudi nje niso povabili k sodelovanju. Sovjetska vlada je zdaj na ta protest odgovorila s protinapadom. Pravi, da so Jugoslavijo izključili iz tega sveta, ker se sovražno obnaša do Sovjetske zveze in drugih držav kominforma. Na koncu pravi sovjetska nota, da sovjetska vlada želi, da bi tudi Jugoslavija sodelovala pri vzhodnem gospodarskem svetu, toda prej mora obnoviti svojo nekdanjo prijateljsko politiko do Sovjetske zveze.

Še en proces proti duhovnikom

Kakor vemo, komunisti preganjajo vsako vero. Tako so se zdaj v Bolgariji spravili na 15 protestantskih duhovnikov, ki so jih zaprli in jih bodo v kratkem sodili. Očitajo jim isto, kot so očitali nadškofu Stepincu, kardinalu Mindszentyu in drugim: da rovarijo proti državni oblasti, sodelujejo s sovražnimi državami in — ker morajo umazati tudi njihov značaj — da se ukvarjajo s črno borzo. Danes ni treba več pripominjati, da so te obtožbe izmišljene, ker gre le za napad na vero in versko svobodo.

Tržaški guverner na dnevnem redu Varnostnega sveta

Na zahtevo Sovjetske zveze so postavili pri Varnostnem svetu na dnevni red tudi imenovanje tržaškega guvernerja.

Avstrijska mirovna pogodba

V Londonu so se med zastopniki štirih velesil pričeli ponovni razgovori o avstrijski mirovni pogodbi. Največja sporna točka so avstrijske meje. Sovjetski zastopnik je že dvakrat podprl jugoslovansko zahtevo po delu Koroške in Štajerske. Razgovori se nadaljujejo.

Morilci pred sodiščem

V Perugiji se vrši te dni proces zoper tri osebe, ki so osumljene, da so 18. junija 1946 iz zasede umorile župnika v San Martino a Correggio v Emiliji don Pessino. Pri procesu bodo zaslišali kakih 50 prič, med njimi tudi škofa iz Reggio Emilije. Potek razprave kaže, da imajo sodniki opraviti z zelo prebrisanimi ljudmi, ki skušajo vse utajiti, tudi kar so jim že dokazali. Gre pač za izkušeno komuniste, ki so mojstri v laži povsod.

DRUGA PREDPOSTNA NEDELJA

IZ SVETEGA EVANGELIJA
PO LUKU

Tisti čas, ko se je zbirala množica in so iz mest prihajali k Jezusu, je povedal v priliki: *Sejalec je šel seme sejati. In ko je sejal, ga je nekaj padlo poleg pota in je bilo pohojeno in ptice ueba so ga pozobale. Drugo je padlo na skalo: in ko je pognojilo, je usahnilo, ker ni imelo vlage. Drugo je padlo v sredo med trnje; in trnje, ki je z njim zrastle, ga je zadušilo. Drugo je padlo na dobro zemljo in je zrastle in obrodilo stoteren sad. Ko je to govoril, je zaklical: Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša. Njegovi učenci pa so ga vprašali, kaj pomeni ta prilika. On jim je rekel: Vam je dano razumeti skrivnost božjega kraljestva, drugim pa se daje v prilikah, da gledajo, pa ne vidijo, in poslušajo, pa ne razumejo. Prilika pa to pomeni: Seme je božja beseda. Kateri so poleg pota, so tisti, ki poslušajo, nato pa pride hudič in vzame besedo iz njih srca, da ne verujejo in se ne zveličajo. Kateri so na skali, so tisti, ki z veseljem sprejmejo besedo, pa nima jo korenine: nekaj časa verujejo, ob času skušnjave pa odpadejo. Seme pa, ki je padlo med trnje, so tisti, ki slišijo, pa gredo in se v skrbih in bogastvu in nasladnostih življenja zaduše in ne obrodé sadu. Ono pa, ki je v dobri zemlji, so tisti, ki besedo ohranijo v dobrem in plemenitem srcu ter obrodé sad v oprtjenju.*

Jezus je rad primerjal svoj nauk in svoje delo setvi in semenu. Sam je tudi skušal, da ni vse posejano seme obrodilo sadu. V katoliški cerkvi zdaj on skrivnostno nadaljuje svoje življenje in delo; nji je izročil svoj nauk in ji tudi naročil: *»Pojdite in učite vse narode! Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan; kdor ne bo veroval, bo pogubljen.«* In tako Cerkev nadaljuje njegovo delo, vsa stoletja seje v človeška srca plemenito seme Jezusovih navodil in naročil. Pa tudi ona mora skušati v vseh časih in po vseh krajih, da ni vselej zaželenega sadu. Kaj je krivo?

Sam zveličar daje prvo kriv-

SVETI NEDELJSKI MIR

Po svetu hodi čudežno dete z velikimi, plavimi očmi, ki skrivnostno sevajo v človeško dušo. Kjer obstanejo te svetle očke, tam umolkne hrup in šum. Sveti mir se zove to čudovito dete.

Če ga hočeš najti, ga moraš iskati v nedeljo. V delavnikih ne hodi okrog, ker ne mara za šum in ropot ter se ogiblje prašnih cest in prometnih ulic. Ko zazvonijo v nedeljskem jutru zvonovi, stopi to čudežno dete iz drugega, lepšega in tihotnega sveta na zemljo. Pogoj za ta sveti mir si dobil pri jutranji sveti maši in pri popoldanski službi božji. Brez svete maše ni nedeljskega miru. Iz cerkve bo šel ta mir s teboj na tvoj dom. Potom tebe hodi

do hudobnemu duhu: »Pride hudič in vzame besedo iz njih srca.« Vpliv hudobnega duha je vedno zelo velik med človeštvom. Nekateri zgodovinski pojavi se ne dajo lahko razložiti brez tega posebnega vpliva. Cerkev imenuje satana »kneza teme« in njegov vpliv na človeštvo »moč teme«. Ta moč teme je trašna in tem strešnejša in tem strašnejša, čim bolj se lahko miselnih ljudi plehko norčujejo iz verske resnice o pogubljenih angelih. Nekateri grozote, ki smo jih doživeli v drugi svetovni vojni, so take, da jih je težko pripisovati zgolj naravnih spačenosti človeškega srca. Dve stvari posebno označujeta vpliv hudega duha v našem stotletju: organizirana propaganda laži in prav tako organizirana propaganda sovraštva. Laž in sovraštvo sta izrazito hudičevsko delo. Tako se satan bori proti božjemu kraljestvu. Ni se čuditi, če iz toliko src iztrga božjo besedo, »da ne verujejo in se ne zveličajo«.

Kriva je tudi nestanovitnost človeškega srca, ki v mnogih slučajih za prvi hip z veseljem sprejme božji nauk, pa ob prvi preskušnji spet vse zavre. Prav mnogo krivde pa Kristus pripisuje »trnju«. V neštevitih srcih se začetki verskega udeleženja kmalu zaduše v vsakdanjih skrbih, v želji po udobnem življenju, v gonji za častjo in za bogastvom. K maši ne morejo iti, ker »morajo« ležati do devetih in potem imajo klavirsko uro. Drugim je nedelja dan zabave in izletov, niti zdaleč ne »dan Gospodov«. Tretji niso zadovoljni s tedenskim zaslužkom in hočejo tudi v nedeljo zaslužiti kaj denarja. Med tednom je na stotine opravkov, ni časa niti za kratko jutranjo molitev, zvečer pa je treba iti v kino, v gledališče, na ples ali v gostilno. Tako eni »kupujejo pristavo«, drugi »pet parov volov«, tretji pa »se ženijo«: jasno, da se ne utegnejo brigati za svoje razmerje do Boga in do večnosti.

Vendar je to tolažilno, da nemalo semena pade tudi na dobra tla, v srca, ki nauk Jezusov obdrže, se začno po njem ravnati in delo božje stanovitno in potrpežljivo nadaljujejo do konca. Taki res obrodé sad dobrih del, ki gredo z njimi v večnost.

ta mir skozi trge in travnike in se splazi neopaženo v prazniške kamrice po mestih in deželi. Popoldne se igra z otroki in cvetkami po tratah. Ljubko potrika na okna bolniških sob, kjer leže bolnik, in strese cel koš blagoslova na njihove postelje. Nalahno stopica po strmih stopnicah v podstrešne izbice k deklam, tovarniškimi delavcem, bežnim starčkom in pozabljenim revčkom, ki čepa na klopih sami samcati... Ko vstopi, razlije bleščečo luč v temne sobe in in razjasni žalostna obličja.

Mogoče si že srečal to čudežno dete? Znabiti te ni našlo doma, ko je v nedeljo romalo mimo vaše hiše? Preveč nemira je zasledilo morebiti pod vašo streho, pa se je plaho umaknilo drugam?

Ostani danes, v nedeljo, doma! Sedi v tihlo kamrico ali na klopico v vašem vrtu! Pomlad je, kdo bi sedel! Prav, pa pojdi vjem med zelene travnike, cvetoče brajde, brsteče gozdove. Pojdi, te prošim! Srečal boš čudežno dete in vesel se boš vrnil domov.

Vzemi v nedeljo lepo knjigo v roke. Veš, kdo govori iz nje? Pesniki in pisatelji, ki jim je Bog dal talent, da osvežijo naše srce, ga ožnačijo in razvedre. Njihov težki poklic je, da v sebi doživljajo najgloblje bolesto in največje veselje. To doživljanje izražajo v besedah, da preišlujejo o njem drugi, ki so plitvi in malo občutni. Koliko tolažilne in blažilne moči imajo skrite v sebi lepe knjige.

Razumeš sedaj, zakaj dekle sloni ves božji nedeljski popoldan nad lepo knjigo? Zasanjala se je v drugi lepši svet. V mislih roma po pravljicni deželi, kamor ne sega ropot strojev. V tej deželi ni sovraštva ni hujskanja, ljubezni polni ljudje živijo v njej in vsakega sprejmejo z odprtimi rokami, zlasti še uboge, trpeče, sirotne, preganjane. Dekle čuti, da jo ta lep svet umeva in tih mir se naseli v njeno dušo. Smehlja se v tih sreči, ki je skrivaj prišla skozi okno v njeno pusto sobico! Srečne in blagoslovljene nedeljske urice!

Daj tudi ti svoji duši nedelje!

Uglesi razdvojenost, ki ti muči dušo, ob čistih glasovih nedeljskih zvonov! Vsaj eno urico bodi sam! Umakni se drugim, vzemi dobro knjigo in čitaj! Ta dan naj kraljuje v tebi srce: dobrotljivejši in prijaznejši bodi do domačih, bolj ko v delavnik!

Tudi drugim privošči nedeljski mir! Dekla in hlapec morata tudi ineti nedeljo. Ta dan mora biti vsakdo vsaj nekaj časa sam v sebi. Nedeljski mir naj čutijo posebno tvoji otroci. V tebi naj gledajo ubranost in prazniško dobrohotnost. Med tednom sta z ženo slabe volje, redkokdaj najdeta priliko, da bi se približala otroškim dušicam. V nedeljo naj bodo otroci vsi tvoji. Dovolj jim, da se s teboj razgovore in odgovarjaj jim na otroška vprašanja. Bodi srečen, ko imaš še otročiče ob sebi! Prišel bo dan, ko se bodo zunaj in znotraj oddaljili od tebe, da boš žalosten zrl za njimi, ko bodo hodili svoja pota. Zato jim daruj nedeljo, da ostane v njih dušah za vedno vtisnjen spomin na gorko ljubezen skrbnih roditeljev. Kolikokrat bodo v mrzlem svetu potrebovali te gorke ljubezni!

Dobri Bog, daj nam vsem, ki smo utrujeni, razdvojeni, nemirni — svoj sveti dan, ko bo zrl v vas ono čudovito dete s plavimi, kot jezero mirnimi očmi!

Več razumevanja cerkvenega bogoslužja

Na svečnico se je mudil v Gorici profesor univerze presv. Srca Jezusovega iz Milana pater dr. Ciccarelli in je imel v redovnih hišah, semeniščih in tudi v stolnici vrsto govorov o cerkvenem bogoslužju, ki naj bi ga krščansko ljudstvo bolj razumelo, da bi se ga potem tudi laže s pridom udeleževalo.

Marsikdo izmed vernikov, ki še obiskujejo službo božjo, je n. pr. pri sv. maši, a ne ve prav za prav, kaj naj bi takrat počel. Ni pač poučen ne o bistvu euharistične daritve ne o njenih poglavitnih delih ne o prekrasnih mašnih molitvah, ki jih je sv. Cerkev tekom stoletij dvigala k Bogu, da ga časti in moli, da se mu zahvaljuje, da mu zadošča za grehe in ga prosi milosti. Tekom cerkvenega leta so nanizani v mašnih molitvah vsi verski dogmatični, moralni in tudi asketični nauki, ki jih je Gospod Jezus izročil apostolom, da jih oznanjujejo po cellem svetu.

Pa vse to bogastvo svetih in človeka osrečujočih naukov ter blažilnih čustev je skrit in zakopan zakad za veliko večino katoličanov. Koliko raje bi hodili k sv. maši in kako duševno dvignjeni in v srcu okrepani bi se vračali iz cerkve, ako bi znali črpati iz tega zaklada, ki jim ga Cerkev vsako nedeljo, da, vsak dan nudi.

Ravno to velja tudi glede bilstva in obredov vseh sedmerih svetih zakramentov, glede psalmov, ki jih sv. Cerkev rabi pri molitvi in pevanju jutranje in večerne.

Ker so vse te molitve v latinskem jeziku, ni ljudstvo samo krivo, če jih ne razume in se ne more poglobiti v njih pomen. Zato je v načrtih liturgičnega gibanja, da se pri-

rede prestave svetih liturgičnih knjig v današnje žive jezike in da se začne temeljit pouk krščanskega ljudstva o cerkvenem bogoslužju, ki ga mašniki vršijo vedno kot zastopniki vernikov in v njih imenu kot posredovalci med Bogom in ljudmi.

Zato bo v naši goriški škofiji kot priprava na sveto leto po mestu in večjih duhovnijah uveden tako imenovani »liturgični teden«, ki bo vernemu ljudstvu storil dostopne in razumljive bogoslužne molitve in obrede.

Koledar za prihodnji teden

20. februarja. NEDELJA. Druga predpostna. — Sadot, Škof.

21. PONEDELJEK. Irena, devica.

22. TOREK. Sv. Petra stol v Antiohiji. Antiohija je bila glavno mesto rimske provincije Sirije in je štelo tiste čase pol milijona prebivalcev. Tam so prvič začeli učence nove vere imenovati »kristjane«. Prvak apostolov je nekaj časa od tam vladal Cerkev, pozneje pa je svoj sedež prenesel v Rim. 18. januarja smo se spominjali njegovega rimskega vladanja, danes pa antiohijskega. Središče Kristusove cerkve je Peter, kjerkoli on biva.

24. CETRTEK. Matija. Ko je Judež odpadel, je ostalo samo 11 apostolov, prvotnih Jezusovih učencev. Ti so potem privzeli v svoj zbor Matija, ki je bil tudi Jezusov učenc in tako živa priča naukov in čudežev. (Ne smemo ga zamenjati z Matejem!) — Sv. Matija led razbija; če ga ni, pa ga nar'đi.

25. PETEK. Valburga, devica.

26. SOBOTA. Aleksander, Viktor.

Če bi se cerkev sv. Petra porušila

»Božja previdnost je hotela, da je Peter izbral ravno Rim za sedež svoji škofiji. Tu v Nero-novem cirkusu, o katerem nam danes pričajo neovrgljivi arheološki dokazi, je Peter umrl kot Kristusov spoznavalec; prav sredi pod veliko kupolo je bil in je še vedno kraj njegovega groba. Njegovi nasledniki rimski papeži so nadaljevali njegovo poslanstvo do danes.

V vrsti rimskih škofov so bili mnogi, ki so kakor glavar apostolov Peter izpričali svojo vero z mučeništvom. Mnogi so bili veliki po svetosti, po genialnosti, po znanju, po vplivu svoje osebnosti. Bili pa so med njimi tudi taki, ki po svojih človeških lastnostih niso odgovarjali tako vzvišenemu poslanstvu. Vendar najhujše nevihte, ki so divjale od apostolskih časov do danes, niso mogle omajati Cerkve, niti škodovati ugledu božjega poslanstva njenih poglavarjev. Vsak papež prejme to poslanstvo naravnost od Kristusa v trenutku, ko sprejme svojo izvolitev, in s poslanstvom prejme tudi oblast in predpravo nezmožljivosti.

Če bi se zgodilo kdaj (to pravimo samo kot domnevo), da bi se sedanje rimsko mesto zrušilo v prah, da bi celo ta vati-kanska bazilika, ki je simbol ene in neporušljive zmagovite katol. Cerkve, pokopala v svojih ruševinah zgodovinske zaklade in svete grobove, ki jih skriva, tudi v tem primeru bi se Cerkev niti ne zrušila niti ne utrpela razpok; ostala bi še vedno resnična Kristusova ob-ljuba sv. Petru, še vedno bi trajalo papeštvo in z njim ena in neporušljiva Cerkev, sezidana na papežu, ki bi takrat živel. Tako je! Večni Rim v krščanskem nadnaravnem pomenu je nad zgodovinskim Rimom.

(Iz govora sv. očeta Pija XII. rimskim srednješolcem 30. januarja 1949.)

Post in zdržek

Sv. Cerkev se je odločila, da bo popravila olajšavo glede cerkvenega posta in zdržka, ki jo je bila dovolila leta 1941 zaradi težkih vojnih razmer. Tedaj je sv. oče določil, naj bosta post in zdržek samo dva dni v letu, namreč na pepelnico sredo in veliki petek. Sedaj pa je izšla odredba, ki določa, da se mora od prihodnje pepelnice srede naprej držati zdržek vse petke v letu, post in zdržek pa se morata držati na pepelnico sredo, veliki petek ter na bdenju dan pred Marijinim vnebovzetjem in pred božičem. Tako torej želi sv. Cerkev, da se kristjani zopet približamo prejšnjim predpisom glede posta in zdržka, posebno ker so se prehranjevalne razmere skoro povsod izboljšale in ker je prav, da se krščanstvo pripravi na sveto leto s primerno pokoro. Škofje pa imajo pravico, v svoji škofiji še bolj poostriži postavbo posta in zdržka.

Molitve za mir

Lurški škof msgr. Pierre-Marie bo obiskal Združene države, kjer bo ustanovil gibanje »Pax Christi« — mir Kristusov, katerega glavna naloga je moliti za mir. Ta organizacija ima v Evropi že milijon članov.

Dopisi iz Trsta in Gorice iz Trsta

Tržaški radio II in verska svoboda

Gospod urednik! Zelo neradi in z žalostjo v srcu Vam danes poročamo o dogodku, ki bi ga raje zamolčali, če bi ne šlo za osnovne pravice cerkve in verske svobode. Kakor morda veste, je bil doslej na tržaškem radiju postaja II vsako nedeljo med prenosom sv. maše verski govor. V nedeljo dne 6. februarja pa tega govora ni bilo. Ko smo se zanimali, zakaj ga ni bilo, smo presenečeni zvedeli, da ga je slovensko radijsko vodstvo zabranilo, ker je bil posvečen katoliškemu tisku, to pa da ni v skladu z »svetoslovensko linijo«, po kateri da se mora slovenska radijska postaja v Trstu ravnati. To je vse tržaške katoličane živo zadelo. Spominjamo se, da verskih govorov na tržaškem radiju niso cenzurirali niti nacisti, ki so bili v Trstu. Edino komunisti niso dovolili slovenskega verskega govora na tržaškem radiju. Vsak teden moramo večkrat poslušati partizanske pesmi s politično tendenco in v sredo 9. februarja smo slišali odstavek iz švejka, ki ni na moralni višini. Če velja svoboda za te stvari in če je to v skladu z »svetoslovensko linijo«, se moramo začudeno vprašati, zakaj neki ne velja enaka svoboda in zakaj ni v skladu z »svetoslovensko linijo« verski govor o katoliškem tisku. Ze zaradi tega bi bilo moralo slovensko radijsko vodstvo drugače ravnati. Toda to še ni vse. Najhuje je, da pomeni to dejanje grobo kršitev načela o verski svobodi, ki ga ves demokratični svet slovesno izpoveduje in proglašuje; pomeni pa tudi vmešavanje v notranje zadeve cerkve, ki edina odloča o tem, kaj spada v njeni delokrog in kaj ne. Zato je ta korak težek udarec cerkvi. Izgovor o »svetoslovenski liniji« je popolnoma neumesten in izraža totalitarizem ter nazadnjaško versko nestrpnost. Zanimivo je, da se je to zgodilo istočasno, ko je bil v Budimpešti proces proti kardinalu Mindszentyju, ki pomeni kršitev prav istih načel. Zavezniške oblasti, ki nadzirajo radio, gotovo o tem dogodku niso bile pravočasno obveščene. Ne moremo si namreč misliti, da bi njihove vlade po eni strani visoko dvigale ter štitele človečanske svoboščine in versko svobodo, po drugi strani pa dopuščale, da bi neodgovorni ljudje prav ista načela grobo kršili. Po našem mnenju bi se moral ta dogodek do dna razčistiti. Tržaški katoličani prosimo zaščito, da se v bodoče kaj

takega ne bo več dogajalo. Novica o tem dogodku pa se je naglo zvedela po Trstu in okolici in je seveda povzročila veliko ogorčenje in obžalovanje, da se je moglo kaj takega zgoditi. Tudi mi se pridružujemo temu ogorčenju.

Iz Gorice

Kakor ves slov. narod so se tudi goriske srednje šole spominile stoletnice smrti pesnika Franceta Prešerna. Spominska proslava se je vršila v bolj skromni obliki, kakor nam pač danes razmere dopuščajo. Nižja srednja šola je priredila zase, višja srednja šola in učiteljske pa zopet zase. Tu je prof. Bekar v mojstrskem govoru orisal Prešerna in njegovo delo ter skušal poudariti, kako so nekateri razlagalec napak razumevali Prešerna, zlasti njegov »Krst«. Dijaki in dijakinje pa so po slavnostnem govoru podali nekaj izbranih Prešernovih pesmi, med temi tudi par sonetov iz »Sonetnega venca« in odlomek iz »Krst« pri Savici.

Iz Drage

Naša vas je tako nekam na koncu sveta, vendar je Katoliški glas prišel do nas in smo ga z veseljem sprejeli. Siti smo tistega časopisa, ki samo hujška in zabavlja. Vseč nam je tak resen in resnicoljuben list. Zato se vanj oglasimo. Kot reseno, smo na kraju sveta ob železniški progi, ki veže Trst s Kozino. Koj za našo postajo je meja; ravno pred nekaj meseci so jo toliko zboljšali, da lahko zdaj postajo uporabljamo za zvezo s Trstom. Ugodno je to posebno za mlekarice, ki tako lahko nekaj izkupi za mleko. V verskem oziru je za nas slabo, ker je naša cerkev onkraj meje in ne moremo vanjo. Sv. Elija sameva. Tudi duhovnika ni, odkar je blagi gospod Miha Barbič šel po nebeško plačilo. K sv. maši moramo zdaj hoditi v Bazovičo, kar je pa zelo daleč. Otroci hodijo na Pesek z onimi iz Gročane. Povemo še, da smo bili letošnjih mohorjevih knjig zelo veseli in jih radi prebiramo. Ti pa, Katoliški glas, se le krepko oglašaj in vodi vse poštene Slovence po zdravih potih k pravi krščanski prosveti!

Iz Štavra

Sv. Valentin, — prvi pomladin je priljubljen svetnik ne le za št. Maver, marveč za vsa gorška okoličja. Poleg Svete gore in Mirna je bila nekoč tudi božja pot na goro sv. Valentina (Sabotin) Goričanom zelo pri sre. Število častilcev sv. Valentina se ni zmanjšalo tudi potem, ko so za časa cesarja Jožefa II. cerkev na gori podrli in oltar ter sliko sv. Valentina prenesli v cerkev sv. Mavra. Pravijo, da je navadno na Valentinovo nedeljo na sabotinskem pobočju vse črno ljud-

stva; v prijazni cerkvi, na številnih razglednih točkah, pri znanih in prijatelji pa tudi pri dobri kapljič smaverski. Sicer je pa najboljša, da se sami prepričate; zato na Valentinovo nedeljo vsi v št. Maver!

Šempolaj

Pred leti so imeli pri nas veliko skrb za vodo-dežnico; vsaka streha je imela in še ima strešne žlebe, ki so vodili v zasebne ali v občinske vodnjake. Pa tudi po poteh se je morala voda stekati v tako zvane kane ali v posebne nabiralnike, da so z njo napajali živino ali zalivali vrtove ob suši. Gorje, če Bog ni dal dolgo časa dežja; celo iz Timave v Štivanu so morali vodo dovažati.

Letos pa neko podjetje dela podzemne odvodne jarke za deževnico, drugo pa nastavlja cevi, po katerih nam bo dotekala dobra pitna voda. Upamo, da bomo v mesecu marcu že točili vodo pri pipah in napajali živino pri dostojnem koritu.

Med prvo svetovno vojsko je že Avstrija napeljala vodovod po vasi, a naslednji režim je pobral cevi in nas pustil brez tekoče vode.

Zdaj imamo vodovod in električno luč, dassi je prvotna lesena »cabin« imela to srečo, da je neko nedeljo tresčilo vanjo, in je zgorela, tako so vsaj napravili novo zidano, da je ne doleti taka nesreča.

Iz Doline

V velikem veselju smo premnogi Dolinčani sprejeli novi katoliški list. Sedaj imamo vsi hvaležni bralci bivšega »Tedna« to željo, da bi »Kat. glas« prišel najprej v vse tiste zavedne krščanske družine, ki posvečujejo nedeljo. Če se bo to res uresničilo, potem bo imel ta naš novi list veliko naročnikov v Dolini, saj v naši vasi razmeroma veliko kristjanov izpolnjuje nedeljske dolžnosti. — Kar je prenehal »Tedens«, se je obrnilo veliko lepih strani naše farne kronike. Samo kakšen večji spomin! Nepozaben nam ostane vsem obisk in shod tržaških Marijinih družb. To je bilo še v jeseni, ko je grozdje zorelo. Tako pristržno lopega in velikega shoda še po vojski na Primorskem gotovo ni bilo. Šentjakovski gostje, ki so bili v večini, so še potem v Trstu pred svojo farno cerkvijo prepevali slovenske katoliške pesmi. — Na božično viljo so versniki po zornicah kar sami zapeli zahvalno pesem. Dan prej je prišla prevesela novica, da je bivši dolinski župnik gospod Anton Smrkolj oproščen. Znano je, da so ga 24. majnika napadli v socerbski jami in potem odpeljali v ječo v Koper, kjer je sedem mesecev čakal na proces. Sedaj je prost in deluje v ljubljanski škofiji. Lepše nagrade si pač za božič nismo želeli.

Širite naš list

Novice

Iz duhovskih krogov v Trstu

Za župnega upravitelja v Dolini je bil imenovan č. g. Franc Štuhec, ki že več mesecev pastiruje v tej župniji. Njegov prednik, č. g. Anton Smrkolj, je sedaj v službi v svoji domači škofiji.

Kaplansko mesto v Boljuncu (župnija Dolina) bo prevzel č. g. Andrej Gabrovšek.

Za podravnatelja »Apostolstva molitve« v tržaški škofiji (za slovenske vernike) je bil imenovan č. g. dr. J. Gracar.

Župnik Fr. Zlobec zaprt

V soboto 5. februarja opoldne je velika župnija Osp zgubila svojega nad vse ljubljene župnika gospoda Franceta Zlobca. Zaščitniki so ga odpeljali v ječo v Koper. Pred dobrim mesecem se je raznesla vest, da je g. župnik obsojen na 20.000 lir globe in dva meseca prisilnega dela. Verniki so bili pripravljene plačati vse, samo da bi duhovnika obdržali. Zato so izgnali šolskega upravitelja, v zaporu so en teden držali priletnega cerkvenega ključarja. Pri vsem je izgledalo, da bo gospod ostal doma, toda v soboto so g. župnika odpeljali v Koper. G. župnik je oskrboval ob nedeljah tri cerkve. Sedaj je ljudstvo brez duhovnika.

Slovo g. Mirkota Renerja

Pretekli teden se je poslovil iz Gorice in šel v Severno Ameriko gosp. Mirko Rener. Mladi gospod ima burno življenje za seboj. Komaj je bil nastavljen za kaplana v Komnu, ko so ga Nemci skupaj z ljudstvom odpeljali v Nemčijo, kjer po raznih taboriščih in mestih trpel do konca vojske. Ko se je vrnil v domovino je ostal v Gorici kot stolni organist in učitelj glasbe na slov. srednjih šolah. Ker so mu zanikali državljanstvo je letos zgubil službo v šolah, zato se je izselil v Ameriko. Kot zelo nadarjen glasbenik je bil povsod zelo priljubljen. Kdo se ne spominja njegovih nastopov s šolsko mladino pa tudi z zborom po tržaškem radiju? Ob njegovem slovesu od naše mladine je padla marsikatera solza. V njem smo izgubili izbornega pevovodja in ga bomo težko pogrešali. Bog mu daj več sreče v novi domovini!

Slov. lazaristi zapustili

Hupen

Iz misijonski poročil smo doznali žalostno vest, da je moralo vseh šest slovenskih lazaristov zapustiti misijonsko po-

krajino Hupen na Kitajskem, ker so jim komunisti požgali vse cerkve in hiše. Vedno ista žalostna pesem!

Misijonar msgr. Josip Kerec

V zadnji številki »Salezijan-skih poročil«, ki izhajajo v Turinu, se naš znani misijonar Joško Kerec javno zahvaluje blaženi Mazzarello za svoje čudežno ozdravljenje. Po tridnevnem misijonskem potovanju se mu je pojavilo veliko krvavenje. Bil je v visokem govorju samcat sam s svojim konjem. Krvavenja ni mogel ustaviti; pot nazaj, ali naprej je bila enako dolga. Pomoči nobene, moral bi skrvaveti ali pa pasti roparjem v roke. Tedaj se je zatekel za pomoč k gori imenovani blaženi Mariji Mazzarello. Nadaljeval je še cel dan svojo pot, pol mrtev je došel zvečer do poganske vasi Hongšngai. Postavil je konja v hlev in legel tudi sam na slamo poleg konja. Utrujen je zaspal. Drugi dan se je zbudil popolnoma zdrav in svež. Še več, brez nobene zdravniške pomoči je popolnoma zdrav še deset dni nadaljeval svoje potovanje in došel zdrav v svojo prestolico. Sedaj priobčuje javno zahvalo za to čudežno ozdravljenje.

Novi beneški patriarh

Došla je vest, da je bil za patriarha v Benetkah imenovan škof iz Padove msgr. Karol Agostini. Doma je iz Vičence in je bil dosedaj 13 let škof v Padovi.

Naslednik pok. kardinala Hlonda

Na mesto pokojnega kardinala Hlonda je bil imenovan za poljskega nadškofa primasa ljubinski škof Štefan Višinski. Novi primas je objavil pastirsko pismo, v katerem pravi, da se vzdržuje vsakega političnega delovanja, pač pa da hoče biti duhovni oče vseh poljskih katoličanov.

Najštevilnejša kat. univerza

V Chicagu imajo lazaristi univerzo, ki nosi ime po njihovem ustanovitelju »Univerza sv. Vincenca Pavelskega«. Ta univerza praznuje letos 50-letnico svoje ustanovitve, ker je začela delovati v šolskem letu 1898-99. Tedaj je imela 72 gojencev in 10 profesorjev. Danes šteje 12.000 slušateljev, ima 10 velikih poslopj, med njimi eno s 17 nadstropji, ter 15 bolnic, v katerih se vadijo mlade bolniške strežnice in medicinci. Univerza »de Paul« je sedaj največja katol. univerza na svetu.

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

Kako sem ga ubila? Saj prav to vam hočem povedati. Hočem vam povedati, ker me molk strašno muči. Brivec kralja Mide ni mogel zamolčati neke prav neznatne tajnosti. Pa je šel in dolgo dolgo hodil, dokler ni prišel do ravnice ob nekem jezeru, ki se je skrivalo med trsem, in tukaj je izpovedal, izkričal svojo tajno tem glasneje, čim dalje jo je krotil v sebi. Tudi jaz sem hotela izpovedati svojo na ves glas. Ker pa tega nisem mogla storiti med svojimi ljudmi, sem šla in dolgo

dolgo hodila, dokler nisem prišla do duhovnika, čigar sama obleka me že navdaja z grozo.

In njemu sem vse razodela.

Vsega tega vam on sicer ne bo mogel povedati, toliko bo pa le povedal, da bodo nekateri razumeli, drugi pa uganili.

Saj je čisto gotovo, da sem jaz, mati — o, koliko nebeškega je v tej besedi! — jaz, mati, jaz... njegova mati... jaz, ki sem ga ljubila, ali ki sem vsaj mislila, da ga ljubim, storila, česar ne stori nobena zver: ubila sem svojega otroka... ubila, vam pravim!

Toda nisem ga ubila v jezi ali v trenutku, ko se človek samega sebe ne zaveda.

Ne, ubila sem ga hladnokrvno, počasi... Ubila sem mu telo in dušo... za častnost in večnost!

Sedaj boste pač razumeli, kako

me ta zločin duši, da moram odpreti usta in na glas priznati svoje nečloveško dejanje: ubila sem svojega otroka!

Kako pa? Čitajte, kar sledi!

PRVO POGLAVJE

Ono popoldne je župnik Firmin za trdno sklenil, da uredi svojo pisarno.

»Je za trdno sklenil« bi se zdelo komu morda nekoliko pretirano reči za tako malenkost, zlasti svetnim ljudem, ki niti ne slutijo, kako živ župnik in koliko dela mu dajo razni župnijski opravki. Zdaj pride ta, zdaj oni in tako se vrstijo ves dopoldan, da še mašo komaj opravi in zjutraj niti misliti ne more na urejevanje. Večere pa uporabi za krščanski nauk, za organizacije in za obiskovanje bolnikov; poleg tega mora zvečer izvrševati še razne

druge zadeve, odgovarjati na dopise, pripravljati potrebna predavanja in drugo. Tako so se na župnikovi mizi pisma in tiskanice polagoma — včasih pa, ko je prišla kaka debela knjiga, tudi skokoma — nagomadile v dve neenaki skladovnici. Kupi papirja so zrasli tudi na omarah, vsi stoli so bili založeni in celo po tleh je bilo vse polno, da je bil res že skrajni čas, da tu napravi nekak red.

Ponudili so se mu že nekateri, da mu hočejo vse urediti, a drug bi mu naredil več škode kakor koristi, ko ne ve, kaj je treba shraniti in kaj zavreči. Zato se je rajši sam spravil na urejevanje. Odložil je manšete, oblekel najstarejši talar in začel razkopavati kopico knjig in starih dopisov. Nekatero je metal proč, druge trgal, le nekatere pa je zpet deval na stran. Videl je, kakšno vrednost ima po dveh ali treh

mesecih premnogo ničevih stvari, pa koliko lepega življenja in dragocenejšega časa potratijo nešteti čvakači in čvenke, da ti vljudno odbijejo kako neizpolnjivo prošnjo.

V času, ko se začel naša žalostna povest, je župnik malo po malem je precej prebrskah in prišel do vrha pri prvi omari, kjer se je pod strašno plastjo prahu skrival precejšen sveženj pozabljenih beležk in neodprtih pisem, na katera je bilo treba še odgovoriti.

Pisarna, ki je bila malo prej še kolikor toliko čedna, je bila sedaj takaj kot skladišče kakšne židovske knjigarne. Župnik je bil ves siv od prahu in je imel tako umazane roke, da mu najbrž ne bi bilo nič kaj prijetno, če bi ga kdo videl takega — prav tedaj pa nekdo dvakrat prav nalahko potrka na steklena vrata.

(Nadaljevanje)

DOBRI MLADENKAM

V Južni Ameriki, kjer si toliko naših sorojakov išče nove domovine, delujejo že od leta 1931. Slovenske šolske sestre. Svoje moči posvečajo rojakom pa tudi domačinom v Argentini, v Paragvaju in v Urugvaju v 16 različnih hišah. Svoje provincijalno središče imajo v Rosariju. Njih delovanje je Bog bogato blagoslovil. Še vedno prihajajo nove prošnje za sestre, ki naj bi prevzele nove delokroge bodisi v vzgojnih zavodih, bodisi v bolnišnicah. Kako težko je predstojnicam, ko morajo zaradi pomanjkanja delovnih moči takim prošnjam odreči.

Marsikatera naša mladenka je na razpotju. Za zakon ne čuti posebnega veselja. Glej, mladenka, Bog te kliče v misijon, da bi mu pomagala reševati duše. Kako lep, kako vzvišen poklic! Ali te nič ne mika slediti mu? Lahko storiš to, če si zdrava, ne nad 30 let stara, voljnega duha in pripravljena na žrtve. Ni potrebna posebna izobrazba, čeprav so šolane mladenke zelo dobrodošle. Niti se ne zahteva posebna doto. Pridne roke, pobožno in veselo srce ter primerno zdravje odtehtajo vsako doto. To velja predvsem za one, ki nimajo gmotnih sredstev.

Če se bo na ta klic katera odločila, sledi božjemu Zeninu v misijone v delo za reševanje duš, naj se oglasi v Gorici v Slovenskem sirotišču, ulica Don Bosco 32, ali pa v Marijinem domu v Trstu, ulica Risorta, 3, kjer bo dobila potrebna navodila.

Kulturni kotiček

Mednarodni svet za glasbo

Konferenca glasbenikov iz evropskih in ameriških dežel, ki se je ravnokar končala, je sklenila ustanoviti mednarodni svet za glasbo. Konferenca je bila pod pokroviteljstvom vzgojnc, znanstvene in kulturne organizacije Združenih narodov (UNESCO). Ena prvih nalog novega sveta bo osnutek za podelitev vsakoletnih nagrad najboljšim glasbenim delom. Glavni smoter sveta pa bo pospeševanje, sodelovanje ter izmenjave med glasbenimi krogi vsega sveta. Svet bo prirejal mednarodne festivale ter dajal pobudo za izmenjavo skladb ter usmetnikov.

Načrte za ustanovitev tega mednarodnega sveta za glasbo izdeluje zdaj majhna komisija, ki jo je izvolila konferenca. Splošno skupščino novega sveta bodo sklicali ali še to jesen ali pa pričetkom prihodnjega leta. Ta svet bo že tretja svetovna kulturna organizacija, ustanovljena pod pokroviteljstvom organizacije UNESCO. Prva je mednarodni gledališki zavod, druga pa mednarodni svet za filozofijo in humanistični študij, ki je ravnokar odprl svoj glavni sedež v Bruslju.

Gospodarski listek

Cene za zasebno razsvetljavo v trž. okolici

Objavljamo sledeče višje cene za zasebno razsvetljavo, ki veljajo za Milje, okolico Milj kot tudi za občini Repentabor in Dolina in ki jih je odobril gospodarski posvetovalni odbor, z veljavnostjo od 1. septembra 1948:

ZASEBNA RAZSVETLJAV

Stara cena	Nova cena
Milje 20.30 L 34.80 za kwh.	
Okolica Milj 26.40 „ 39.80 „ „	
Repentabor } 30.00 „ 39.80 „ „	
Dolina } (Pristojbine niso vključene)	

Socialna šola

Ko smo določili, kakšno je razmerje med posameznikom in družbo in kako se prepletajo sociologija, gospodarstvo in etika, pridemo do najosnovnejše in najvažnejše celice človeške družbe; družine.

3. Družina

Družina je vir, iz katerega potekajo nova življenja, je prva šola, v kateri se učimo misliti, prvo svetišče, v katerem se učimo moliti. Zato moramo odvrniti vse, kar družino uničuje ali slabi, ter podpirati vse, kar ji daje trdnost, stalnost in plodovitost.

Družina je naravna celica, katere podlaga in temelj je zakon. Ta zakon je zakon med enim moškim in eno žensko, je nerazdružljiv ter tako važen in pomemben, da ga je Jezus Kristus povzdignil v zakrament.

Družina je torej najprej zakonska zveza med možem in ženo, kateri se nato pridružijo še otroci. Vanjo spadajo tudi posinovljeni otroci in družinski posli.

Naravna glava družine je oče. Z njim si deli oblast v družini tudi mati, ki jo v celoti izpolnjuje, če družina zgubi očeta. V družinsko oblast spadajo pravice in dolžnosti, ki so pred in nad vsemi zgolj človeškimi postavitimi. Te dolžnosti in pravice potekajo iz smotra, ki ga nalaga družini narava. Sem spada čuvanje zakonske skupnosti, nadaljevanje, ohranjanje življenja do čim višje moralne popolnosti.

Neposredno nasprotje družine je razporoka ali ločitev zakona. Ker je naravna celica za nadaljevanje človeškega rodu samo družina, morajo biti državne postave take, da delajo razliko med zakonskim in nezakonskim zarodom. Državna oblast, ki mora čuvati svetost zakona in zakonskega potomstva, mora zato odstraniti in preprečevati vse, kar temu naravnemu zakonu škoduje, kakor na primer nemoralna propaganda, slabe gospodarske razmere, slabo porazdeljevanje dobrin, javnih bremen itd. Družina ima pravico in država ima temu odgovarjajočo dolžnost, da štiti družino pred vsem, kar jo spravlja v nevarnost, kot na primer slab tisk, umazane predstave po gledaliških in kinih, pijančevanje, slaba stanovanja, preprečevanje rojstev itd.

Čeprav zarod izven družine ni zakonit in ga oblasti ne smejo smatrati za enakega, kot je zakonski, ima vendar tudi nezakonski otrok, ki je nedolžen, vse pravice, ki mu pritičejo kot človeški osebi.

(Dalje)

Sportni teden

Roma-Bari 0:0, Inter-Genoa 2:1, Torino-Juventus 3:1, Atalanta-Lazio 1:1, Triestina-Milan 1:3, Sampdoria-Modena 1:1, Bologna-Novara 3:1, Fiorentina-Padova 0:0, Lucchese-Palermo 6:2, Livorno-Pro Patria 2:0.

Prvak »Torino« je ukrotil tudi izbrano moštvo Juventus-a, ter si tako zagotovil očitno premoč

nad ostalimi tekmeči.

Težavna borba za obstanek v prvem razredu se blje na poslednjih mestih razpredelnice.

»TRIESTINA-MILAN«: 1:3 (1:2) Gole so zabil: Rossetti za Tržačane, Sloan in Burrini ter šved Nordahl za Milan.

Sodil je Bellè iz Benetk.

Igralci »Milana« so z odločilnim prenašanjem in obvladanjem žoge nametali kar tri gole v tržaško mrežo.

V letošnji sezoni je »Triestina« prvič podlegla na domačem polju. Njena zvezda ugašal!

TRETJI RAZRED

Maloslaven remis je dosegla »Pro Gorizia« v tekmi s šibkim »Suzzara« (1:1). Zlasti netočno udarjanje žoge v gol je bil vzrok, da niso Goričani izkoristili prednost domačega terena.

X I I X 2 X I X I I I I

Kardinal med nogometaši

Vitezi sv. Kolumba so privedili v Londonu nogometno tekmovanje med katol. študenti iz Francije, Belgije in Anglije. K poslovnemu kosilu so povabili tudi kardinala Griffina, ki je dijakom govoril v angleškem in francoskem jeziku.

LOTERIJA

Dne 12. II. 1948. Izrečane številke:

Genova	18	27	29	2	34
Milan	57	62	44	7	89
Rim	29	6	27	32	16
Bari	10	60	39	69	2
Palermo	40	80	67	7	82
Benetke	81	65	29	25	58
Turin	68	31	61	35	62
Firenca	26	27	3	31	84
Neapelj	3	85	44	80	54
Cagliari	81	66	39	69	57

Za naše ugankarje

KVADRAT

a	a	d	1. drugo ime za vodo
d	e	e	2. žensko krstno ime
l	n	v	3. časovna mera

Besede se čitajo vodoravno in navpično. Ako čitaš od desne proti levi ali od spodaj navzgor, dobiš nove besede.

ZA UGANKARJE

Rešitev ugank v I. številki

1) Jopič zapne kdor ima en sam gumb, zapenja pa kdor ima več gumbov.

2) Lastnik vizitke je: Naš učitelj.

3) Ločila.

Po pošti smo sicer dobili nekaj pisem, ki so reševala naše uganke, pa pisma niso bila frankirana in so zato šla v koš. Drugi pa nso prav rešili.

Rešitev ugank iz II. številke prinesemo prihodnjic.

Kako sem potoval

(Jože Gregor C.M. piše iz Amerike)

Zvečer nas je zvočnik opozoril, da bomo od sedaj naprej devali vsako noč za 36 minut uro nazaj. Ker sem imel dve, sem eno prival nazaj, drugi sem pa ohranil srednje evropski čas, tako do New Yorka. 19. decembra, Nedelja. Na predvečer je imel naš ladijski »kapitelj«: ladijski kaplan in 7 duhovnikov-potnikov (nekaj jih je prišlo še v Neaplju) svoj posvet na krovu glede urnika za nedeljo. Ves dopoldne so bile svete maše in pri vseh je bilo dosti ljudi. Tudi spovedovali smo precej.

Popoldne smo pa zavozili v dve nevihti. Nevihta na morju je le nekaj posebnega. Le malo je zibalo in

vendar je marsikoga že prijel strah. V tem se je odlikoval posebno ženski spol. Jaz sem se pri »kamerijerjih« informiral, kako je z zadevo. pa so rekli, da je to »olio«.

Ker je bila noč le prekrasna, smo zvečer spet dolgo stali na krovu in se pogovarjali o bližajočem se Božiču. Vsi smo bili enega mnenja, da je treba vse storiti, da bo čim lepše. Ker sem pa spet precej jezic brusil, sem bil v obeh odborih: za jaslice in za petje. No, torej, dela ne bo manjkalo in ne bom se dolgočasil.

Naslednji dan je bil krasen: morje mirno, pogled na nekatere otoke, proti večeru že španska obala, pozno v noči še afriška. Ob 22. je ladja pristala v Gibraltarju... Z Bogom, Evropa, ali te bom še kdaj videl?

Na visokem morju

21. decembra. Zbudi me močno zibanje na vse smeri. Vstanem, skušam se umiti, a me večkrat odnese od umivalnika. Da bi se bril, si nisem upal, preveč je zibalo... Grem v kapelo. Tam najdem kaplana. Drugega nobenega. O, caro padre, che coraggio! Videl sem, da je ves potan. Gre maševat. Jaz mu strežem, odnašalo ga je sem in tja, precej na široko je stal med mašo, mene je tudi odneslo s knjigo za evangelij... Kapela prazna, nič ljudi. Po sv. maši me vpraša, če bom maševal. Malo sem pomislil. Vpraša me gospod kaplan, kako kaj z žolodcem. »V redu« sem odgovoril. V tem pride še sijamski misijonar in prosí, če sme maševati in to čimprej. Razlog pač lahko uganemo. Pa naj bo. Strežem se njemu, potem mašujem sam. Ubogi Jezušček v mojih rokah, kako sva plesala. Pa vendar sem srečno končal sveto mašo; za menoj je maševal samo še eden, vsi drugi so ostali v kabinah. Kaj je bilo?

Komaj smo izšli iz gibraltarske ožine, že smo zavozili v nevihto, na širokem morju, ki je vse kaj drugega kakor v sredozemskem. Mornarji so dopovedovali, da je to naredil veter iz Afrike. Ko sem prišel v obednico na zajtrk, me je natakarkar čudno gledal, ker sem jedel po navadi, ali morda še malo več. »Kako kaj?« me vpraša. »Dobro, moram jesti tudi za tiste, ki ne bodo prišli, drugače si ladja preveč prihrani«. Obednica je bila skoroda prazna, na hodnikih ladje sem pa srečaval strežaje, ki so prenašali v kabine, kruh in pomaranče. To so si nekateri še upali jesti, drugega pa ne. Grem na krov. Malo ljudi in še ti večinoma po naslonjačih, blede, steklenih oči, upalih lic, slabe volje... Nekaj krasnega pa je bil pogled na morje. Valovi gori in doli, hribi in doline... res prekrasno. Našel sem zavetje na krovu I. razreda in gledal nazaj. Ladja se je visoko dvigovala in zopet padala. Od časa do časa jo je posebno streslo. Kaj je to? Ko se zadnji kos nec ladje tako visoko dvigne, da pogleda iz vode tudi ladijski vijak ter se v zraku neznanško hitro zavrti, ladjo tako strese, da lahko v baru zleti tudi cela deska škodelic po tleh... Občudoval sem to naravno krasoto, ker se je vsak trenutek nudila druga slika. Na svežem zraku sem se sijajno počutil. Pa jaslice in petje? Komandant je dal na razpolago sobo za telovadbo in še enega delavca, ki naj nam bo za pomoč. Ta je spet prinesel papirja, barve, kaplan pa iz zaloge krasne jaslice. Delo se je začelo: slikanje kulis in ozadja ter postavljanje jaslic. A vse je bilo živo. Posebno pa angelci na žicah nad betlehemsko pokrajino. Kako so plesali! No, do vigilije svetega dne so bile jaslice gotove in izročene »prometu«.

Potniki so jih hodili gledat. Tudi po ladji so bili napisani s puščicami: K jaslicam. Za petje je prišel dirigent ladijskega orkestra, jaz sem izvlekel iz kovčega »Svete pesmice«, on pa spet svoje... Srečala sta se dva svetova. Srednja Evropa

s »Sveto nočjo«, brez katere Božiča ni, in južni tip. Sledil je kompromis. Sveta noč z italijanskim bošedilom in pastorala. »Tu scendi dalle stelle«. Gospodične, ki so bile prvi dan zelo številne pri vaji, so nam vse zbolele in ni bilo nobene več na izpregled. Plesale so lahko kar po kabinah. Zbor se je skrčil tako-le: prvi glas: en baritonist iz Floride, dva kapucinska patra in še ena koncertistka na harfo iz New Yorka, drugi glas pa sijamski misijonar in moja malenkost. Kako je šlo? Tako, da nas je komandant za sveti dan povabil ob 11h v bar I. razreda k skupnemu voščilu in na prigriček ter še posebej zahvalil. Polnočnica je bila v velikem salonu I. razreda. Krasna dvorana, le zibalo in skripalo preveč, nego je za svetonočno razpoloženje ravno potrebno. Ko so se oglasile violine s prvimi akordi, pobranimi »Svetih pesmic«, je zadihalo svetonočno razpoloženje. Dosti mi je bilo pogledati po ljudeh. Morda marsikdo doma ne bi s tako pobožnostjo prisostvoval polnočni sveti maši kot tukaj, dasi je moral stati precej široko in se držati za kak stol, ker začel se je božični ples, o katerem kasneje še kaj več. Z istim programom petja smo šli naslednji dan ob 10h v III. razred. Tu je bilo še lepše, prostor ni bil, zato petje lepše, potil se pa še nikdar nisem pri božični sveti maši tako kakor v dvorani III. razreda. Vse je bilo odprto, pa je le bilo vroče.

(Se nadaljuje)

DROBTINICE

SKRB ZA RUDARJE

Dobro nam je znano, kako nevarnosti so bili zlasti prejšnje čase izpostavljeni rudarji, ki globoko pod zemljo kopljejo premog, kateri služi človeštvu kot pogonska sila in kurivo. Večkrat se zasujejo rovi, poleg tega pa so pod zemljo marsikje nevarni strupeni plini. Zdaj so že uvedli razne varnostne naprave, ki skrbijo za življenjsko varnost rudarjev. Proti strupenim plinom imajo rudarji plinske maske. Gornja slika nam kaže moderno plinsko masko, ki jo nosijo ameriški rudarji, kadar preiskujejo rove, kjer je nevarnost, da bi se pojavili strupeni plini. Maska ima kisik, ki zadošča za dve uri. Po dveh urah je treba zamenjati filter.

Darovi »za« Katoliški glas

Prijatelj kat. tiska v Trstu daruje za mesec februar 500; nabirka pri sv. Vincencu v Trstu 700; družbenica v Trstu 150; družbenica v Trstu 100; gospa pri sv. Jakobu v Trstu 100; družbenica v Trstu v zahvalo 200. —Iir.

Srčna hvala!

Odgovorni urednik: Stanko Stančić
Tiska tiskarna Budin v Gorici